

WIENS SCHULD?

DOOR

JOH. BREEVOORT

ZIJN leven was bedorven. Totaal bedorven. Nu reeds twintig jaren achtereen. En dat door den zoon, zijn eenigen, wiens geboorte met zulk een blijden jubel was begroet. Nu nog ging hij gebukt onder de dwaasheid van zijn zoon, die een flaneurmeisje van de straat, een scharreltje tot zijn vrouw had gemaakt tegen vaders wil in. Zijn zoon, dien hij tot opvolger in zijne zaak had bestemd, en toch direct door hem van vaders kantoor en uit vaders huis gebannen werd nadat hij zóó eene verkoor tot vrouw.

Moeder keurde zijne hardheid af, de vader wist het wel, tijdens moeders leven bezocht Anton het ouderlijk huis nog wel, tersluiks natuurlijk, want de vrouw had nimmer kracht bezeten ook maar in één enkel opzicht tegen haars mans sterken wil in te gaan.

„Handel zachtjes met den jongeling, met Absalom”, had moeder nog met veege lippen gefluisterd, maar hij kon als vader niet zacht tegen Anton zijn, hij vloekte den jongen, die zich in de netten van zóó een verstikken deed. Ja zeker, hij had Anton, kort na moeders dood nog wel met geld geholpen, telkens weer. Het ging bergafwaarts met Anton. Twaalf ambachten dertien ongelukken, een huis vol kinderen. O, wanneer Anton maar had willen breken met Tine eer hij nog kinderen had. Maar de jongelui bleven gewoon verzot op elkaar, nu reeds twintig jaar lang. Zij vergrijsden beiden onder de zorg, en als vader wilde hij zijn handen niet toe houden.

Iederen keer opnieuw uitkeeren, uitkeeren! Op zijn ouden dag had hij een aardig kapitaalje over kunnen hebben, maar er viel niet te sparen door het afhaken dat die twee met hun kinderen hem deden. Op je ouden dag kon je nog naar het kantoor; geen denken aan om de zaken opzij te zetten en rustig te gaan leven; zijn eigen huishouden kostte ook genoeg onder het beheer van een niet zuinige huishoudster.

En nu? In zijn trillende handen beefde de brief waarin Anton hem verzocht om hem weg te helpen naar Canada: „Vader ik kan hier geen toekomst vinden voor mijn gezin. Mijn drie jongens loopen al maanden werkeloos, mijn dochtertje wil naar een café om daar veel geld te verdienen, mijn vrouw verteert van zorg. Ik kan in Canada terecht bij

Honger... honger... en fotografen uit de buurt asjebliet! Een troepje murmureerende pelikanen in den dierentuin.

een vriend van mijn vrouw uit vroeger dagen, hij bezit een farm, wil me alles leeren, en dan ben ik u nooit meer tot last. Ach vader, mijn vrouw is zoo bang dat Nettie ook wordt als zij, het kind moet uit de groote stad weg naar de wijde van het land. Mijn Tine wil ook zoo graag, ze heeft vriend noch maag in Holland. Ze is een lieve goede vrouw voor me. Vergeef u haar toch, dat ik ze opvischte van de straat, ze was niet slecht. Alleen heel eenzaam en arm. Wij hebben die twintig jaren zoo'n goed huwelijksleven gehad. Vader, wanneer u ons toch eens gelooven wildet. Ik weet, ik heb uw illusies stukgeslagen. Maar vader, ik had, ik heb mijn Tine zoo lief.”

Wat mankeerde die jongen zijn vader zoo te schrijven, nadat hij Anton op verbeurt van alle hulp bevolen had hem nooit onder de oogen te komen, hem nimmer te schrijven. Zeker, met zulke mooie woorden had hij steeds weer moeder ingepalmd, moeder die in haar leven haar mond nooit over Anton had durven openen.

Maar hij liet zich niet inpalmen. Hij deed het niet. Ja geld voor Canada zou hij bij elkaar krabbelen, uit welken hoek het ook kwam. En dan weg, wég voor goed, van de zorg en de moeite af. Tot zijn dood zou hij moeten werken, toe dan maar, in ieder geval na het vertrek naar Canada was hij dien troep kwijt, was hij Anton kwijt.

Anton kwijt! God wist hoe veel hij als vader twintig jaar geleden had, onder het verlies van Anton. Vooruit dan maar! Een cheque schrijven, de laatste en dan was 't uit.

Met een forsche beweging stond de oude heer op. De bedienden legden papieren en boeken reeds weg: de tijd om heen te gaan.

Met een knikje zei hij goeden dag, de patroon sloot altijd zelf, met het hart vol wrevel verliet hij, als laatste, zijn kantoor.

Onder de wachtenden bij de tram deelde een oud mannetje tractaatjes uit. Ook hem werd een papiertje in de hand gestopt. Zoo spoedig kon de vader het niet weg laten fladderen, of hij had het opschrift gelezen: „Wiens schuld?” Ja wiens schuld! Dat was het vraagstuk dat de oude heer al heviger begon te pijnigen, na den dood van zijn vrouw. Op Anton schold hij, al die jaren, Anton verknuwde zijn geluk, kostte hem geld, liet hem werken tot in den ouderdom!

Was Anton alleen de schuldige? Wat deed hem Anton van zich wegtrappen, edele verontwaardiging of onredelijke hoogmoed? Hoogmoed was 't: Anton rijk getrouwd. Anton als jonge kracht zijn zaak opstuwend — dat ideaal lag verbroken en vernietigd. „Dat wijf deugt niet”, stond vast in zijn denken. Moeder zei 't wel: „Och man, wanneer Anton haar maar lief heeft; is liefde niet het hoogste? Je had die jonge vrouw kunnen optrekken inplaats van den moed er uit te halen, haar neer te duwen.”

Boos schikte Antons vader zich thuis aan de ongezellige tafel, uit zijn humeur, at hij het onsmakelijk opgediende en slordig klaarge maakte voedsel. Wiens schuld? Wiens schuld? Die vraag hamerde in zijn hersens.

Die malle tractaten ook! Van godsdienst wilde hij na zijn vrouws dood niet meer weten. Godsdienst had zijn vrouw ook niet gelukkiger gemaakt!

Niet gelukkiger gemaakt? Ging zij dan niet in vrede heen, naar den Heere? Was zij niet stil geweest in het verdriet?

Moeder: de oogen van den ouden heer werden vochtig. Hij liep naar het kleine schrijfbureau, niet geopend sinds den dood van zijn vrouw, hij kon er niet in kijken.

Nu wierp hij met een ruk het cilindertje naar boven, trok het eerste laadje het beste open. Afleiding moest hij hebben om al die kwellende gedachten te verdrijven.

Een groot geel couvert. Daarin een portret: Anton met vrouw en kinderen. Hij had het niet willen zien, wist wel wie dat portret had betaald. Moeder natuurlijk.

Het verlangen, Anton met zijn gezin nog eenmaal te zien, dreef de vader er toe, het gesloten couvert open te scheuren. Wiens schuld, wiens schuld, is het dat zijn eigen vleesch en bloed heenging voor altijd naar Canada? (Zie vervolg op pag. 210.)

Verdijvend Amsterdam, een voor afbraak bestemd huizenblok op het Baltensgrachtje, tusschen Valkenburgerstraat en Markengracht, in welke buurt alle krotten worden opgeruimd.

